

רע"פ 8685/17 - עדנה לויין נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 8685/17

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקשת: עדנה לויין

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו מיום 25.9.2017 בתיק עפ"א 1331-07-17 שניתן על ידי כב' השופטת עמיתה מרים סוקולוב

בשם המבקשת: עו"ד עודד קריב

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת עמיתה מ' סוקולוב בעפ"א 1331-07-17 מיום 25.9.17, בגדרו נדחה ערעורה של המבקשת על הכרעת דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בתל אביב-יפו (כב' השופט מ' בן חיים) בתיק 25564576 מיום 16.5.17.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 9.2.16 בסמוך לשעה 17:30 ניתן למבקשת דו"ח בגין חניית רכבה בסמוך לסניף קופת חולים ברח' רמז בתל אביב, וזאת בניגוד להוראות התמרור המתיר חניה לכלי רכב מסויימים בשעות מסויימות כפי שפורט בו (להלן: התמרור).
2. בגין האמור יוחסה למבקשת עבירה של חניה בניגוד לתמרור המתיר חניה מועדפת, עבירה לפי סעיפים 4(ב)+6(ב)(1) לחוק העזר בתל אביב יפו (העמדת רכב וחנייתו), התשמ"ד-1983 (להלן: חוק העזר העירוני).
3. חלף תשלום הקנס הקבוע בדו"ח, בסך 100 ש"ח, ביקשה המבקשת לעמוד לדין.
4. מעובדות המקרה, כפי שפורטו על ידי הערכאות הקודמות, ושעליהן לא היתה מחלוקת בין הצדדים, עולה כי רכבה של המבקשת לא נמנה על אותם כלי רכב המותרים לחניה ברחוב, כי מקום החניה שבו חנתה המבקשת היה מסומן באבני שפה הצבועות כחול-לבן, וכי בהמשכו של הרחוב הוצבו שני תמרורים המורים על חניה מועדפת.
5. לגרסת המבקשת, הגיעה לרחוב רמז, שהינו רחוב דו סטרי, מכיוון דרום, שבו לא הוצב תמרור, וכאשר ראתה שיש מקום חניה פנוי בכיוון הנסיעה הנגדי, ביצעה פניית פרסה במקום שבו מותר לבצעה, וחנתה את רכבה. בעדותה בבית המשפט לעניינים מקומיים נשאלה אם בדקה האם מוצב ברחוב תמרור, והשיבה "הסתכלתי במבט כללי".
6. המבקשת הבהירה כי היתה מודעת לכך שבעיר תל אביב ישנם רחובות בהם בצידו האחד של הרחוב החניה מותרת לכלל הציבור, ובצידו השני מותרת החניה לתושבי האזור בלבד. עם זאת הוסיפה, כי לא העלתה בדעתה כי כך הסדר החניה ברחוב רמז, בהיותו רחוב ראשי ודו-סטרי.
7. בדיון בבית המשפט לעניינים מקומיים הודה הפקח, מר עידן ביטון, שהעיד מטעמה של המשיבה, כי ממקום חנייתה של המבקשת לא ניתן היה לראות את התמרורים, כי הכיתוב על התמרורים הינו בצד אחד בלבד וכי התמרור איננו זוהר.
8. המשיבה טענה בבית המשפט לעניינים מקומיים כי המבקשת לא טרחה לבדוק "בצורה מיטיבית ורצינית" האם הוצב ברחוב תמרור האוסר או מגביל את החניה. המבקשת טענה, מנגד, כי ההנחה לפיה מוטל היה עליה לחנות את רכבה ולאחר מכן לחפש בכל הרחוב האם מוצב תמרור האוסר על החניה במקום, איננה סבירה, וכי על העיריה מוטלת היתה החובה להציב תמרור נוסף במקום הנראה לעין על ידי הנהגים.
9. בית המשפט לעניינים מקומיים דחה עמדה זו של המבקשת, והרשיע אותה בעבירה שיוחסה לה בכתב האישום, תוך שקבע כי העבירה המיוחסת לה היא עבירה של אחריות קפידה לפי הוראות סעיף 22 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), וכי לא הרימה את הנטל המוטל עליה כדי להוכיח שעשתה ככל הניתן כדי למנוע את העבירה.
10. בהקשר זה קבע בית המשפט כי "נאשם שמחנה את רכבו, נוטל את האחריות לוודא כי הוא חנה במקום שהחניה בו מותרת. לעיתים חובה על נהג כזה להגיע עד לצומת הקרוב על מנת לוודא אם מוצב שם תמרור האוסר על חנייתו".

בית המשפט גזר על המבקשת קנס בסך 100 ש"ח, הוא קנס המקור.

11. המבקשת ערערה על הכרעת הדין לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בערעורה שבה על הטענות שהעלתה בפני בית המשפט לעניינים מקומיים והדגישה כי קביעתו של בית המשפט קמא, לפיה מוטלת על הנהג החובה לבדוק עד לצומת הקרוב האם מוצב תמרור האוסר על החניה, הינה גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה והיא נוגדת את תקנת הציבור. כן טענה כי מאחר שהתמרור אינו נראה ממקום החניה, הרי שהוראתו אינה חלה עליו וממילא היא לא עברה כל עבירה.

12. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור, תוך שקבע כי לא נפלה טעות בשיקוליו או במסקנותיו של בית משפט קמא.

בפסק דינו אימץ בית המשפט את מסקנותיו של בית המשפט לעניינים מקומיים, לפיהן התמרורים שהוצבו ברחוב הגבילו את החניה לאזור חניה מועדפת עד סוף הרחוב, והדגיש כי:

"לא מוטלת על הרשות החובה להציב תמרורים לפיהם החניה מוגבלת, בכל קטע של רחוב לאורך המדרכות. על הנהגים מוטלת חובה לבדוק היטב אם החניה מותרת ולא להסתפק בכך שממקום חנייתם הם אינם רואים תמרור מגביל".

אשר למבקשת, קבע בית המשפט כי:

"אין די בבדיקה שערכה המערערת לדבריה והיה עליה לערוך בדיקה רצינית גם אם זו כרוכה בהליכה של מספר דקות".

המבקשת הגישה לבית משפט זה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי - היא הבקשה בענייננו.

טענות המבקשת בבקשת רשות הערעור

13. לטענת המבקשת, יש ליתן לה רשות ערעור, שכן הענין הנדון מעורר את השאלה העקרונית מהי מידת הזהירות הנדרשת מנהג סביר המבקש לחנות במקום מסוים מבלי להפר את הוראות חוק העזר העירוני, שהיא שאלה בעלת חשיבות ציבורית. משכך, לשיטת המבקשת, היא עומדת בדרישת הסף להצדקת הדיון בערעור בגלגול שלישי.

לגוף הענין, טוענת המבקשת כי תמרור מגביל חניה חייב להיראות ממקום החניה, שכן התמרור מהווה את הפרסום האפקטיבי לתחולתו של חוק העזר העירוני. אי-הצבתו של תמרור בכל מקטע של הרחוב, יוצרת, לשיטת המבקשת, הטעיה ובלבול בקרב הציבור. עוד טוענת המבקשת, כי עבירה על חוק העזר העירוני לא הוכרה בפסיקה כעבירה של אחריות קפידה, כהגדרתה בסעיף 22 לחוק העונשין, ואף אין לראותה ככזו.

לבסוף טוענת המבקשת כי עומדת לה ההגנה הקבועה בסעיף 22(ב) לחוק העונשין, שכן היא סרקה במבט כללי את הרחוב כדי לחפש תמרור המגביל את החניה במקום. בכך עמדה המבקשת, לטענתה, בדרישת הסעיף לפיה

עליה לעשות "כל שניתן כדי למנוע העבירה".

בהקשר זה שבה המבקשת על טענתה, כי קביעותיהן של הערכאות הקודמות, לפיהן היה עליה ללכת עד הצומת הקרוב כדי לבדוק האם מוצב שם תמרור המגביל את החניה, מהוות דרישה בלתי סבירה שהיא בבחינת גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה.

דין והכרעה

14. הלכה ידועה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מן הדרוש להכרעה במקרה הקונקרטי, או כאשר מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי צדק שנגרם למבקש (רע"א 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו (3) 123 (1982); רע"פ 5429/17 ליאור מנגדי נ' עיריית תל אביב (12.1.17)). לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה באתי לכלל מסקנה כי עניינה של המבקשת אינו נמנה על מקרים חריגים אלו, ועל כן דינה להידחות.

15. ב"כ המבקשת ביקש לייחס לעניין הנדון חשיבות ציבורית רחבה ואף חשיבות חוקתית ממדרגה ראשונה, החורגת מעניינם של הצדדים להליך, תוך דיון בשאלת תחולתו של משטר אחריות הקפידה והסייגים לאחריות פלילית.

16. בחינה מדוקדקת של הנסיבות מעלה כי עניינה של הבקשה מצומצם לנסיבותיה של המבקשת, ותו לא. טענותיה של המבקשת עלו ונדונו בפני הערכאות הקודמות, אשר הכריעו כי על המבקשת מוטלת היתה החובה לבדוק האם מוצב בהמשך הרחוב תמרור המגביל את החניה, ומנגד קבעו, כי אין להטיל על הרשות חובה להציב תמרורים המגבילים את החניה בכל מקטע של הרחוב.

המבקשת עצמה מודה, בסעיף 35 ובסעיף 49 לבקשתה, כי טענותיה אלו נדונו והוכרעו בפני בית המשפט לעניינים מקומיים ובפני בית המשפט קמא. משכך, מהווה הבקשה, הלכה למעשה, נסיון לערעור נוסף על פסק דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים, וככזו דינה להידחות.

17. למעלה מן הצורך, אציין כי דין הבקשה להידחות גם לגופה. הדרישה שהוטלה על המבקשת בנסיבות הענין - לצעוד עד לראשיתו של מקטע הרחוב כדי לבחון האם מוצב שם תמרור המגביל את החניה - מהווה דרישה סבירה (ראה רע"פ 8887/12 בועז ילינביץ נ' מדינת ישראל (18.12.12), בו נדונו נסיבות דומות; וראה והשווה גם רע"פ 1053/11 ארז בר-זיו נ' עיריית רמת גן מחלקת החניה (7.3.11), שם נפסק כי על המבקש, שהחנה את רכבו בסמוך למקום בו המדחנים היו מקולקלים, מוטלת היתה החובה לשלם באמצעי תשלום אחר).

18. כך במיוחד כאשר המבקשת הגיעה לרחוב רמז מכיוון דרום, ביצעה פנית פרסה וחנתה בצידו השני של הרחוב. בנסיבות אלה, כפי שציין בית המשפט קמא, היה על המבקשת לנקוט משנה זהירות ולבדוק האם החמיצה תמרור המגביל את אפשרות החניה בצד זה של הרחוב.

19. סיכומם של דברים, לא קמה עילה למתן רשות ערעור בעניינה של המבקשת.

אשר על כן, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, א' בכסלו התשע"ח (19.11.2017).

שׁוֹפֵט
